

Luodon kunnan strategia 2019-2030

Luoto – 365
elinvoimaista saarta

Hyväksytty kunnanvaltuustossa 24.6.2019 § 49

Sisällysluettelo

Visio 2030	sivu 3
Luoto tänään	sivu 4
Väestönkehitys ja työpaikat	sivu 5-6
Muuttuva toimintaympäristö	sivu 7
SWOT analyysi	sivu 8
Strategiset painopistealueet	sivu 9-10
Kehityksen mittaamisen indikaattorit	sivu 11

Luoto – 365 saarta elinvoimaa

Sijainti	Luodon naapurikuntia ovat kaupungit Pietarsaari ja Kokkola sekä kunnat Kruunupyy ja Pedersöre
Asukasluku	5 347 (2018) 5 147 (2015)
Kielellinen jakauma	Ruotsinkielisiä 92,0 %, suomenkielisiä 5,8 %, muut 2,2 %
Kunnanosat	Bosund 1 048, Näs 1 017, Holm ja Risö 3 319
Väestörakenne	0-14 v. 29,3% (2018), 29,4% (2015), 15-64 v. 56,3 % (2018) 56,6% (2015), > 65 v. 14,4 % (2018) 14,0 % (2015)
Maapinta-ala	1.1.2018 142,45 km ²
Rantaviiva	n. 500 km, 365 saarta ja luotoa
Luonto	Meri ja saaristo, merenläheisyys kaikissa kunnan osissa
Maakunta	Pohjanmaan maakunta
Seutu	Pietarsaaren seutu (Pietarsaari, Kruunupyy, Luoto, Pedersöre, Uusikaarlepyy) 49 598 (49 998 2015) asukasta
Kihlakunta	Pohjanmaan käräjäoikeus (Vaasa)

Työlliset, työpaikkaomavaraisuus ja huoltosuhde

Väestöllinen huoltosuhde	77,6 % (2018)
Taloudellinen huoltosuhde	131,5 % (2017)
Työllisyysaste	83,8 % (2017)

Ikärakenne, ennuste

	2020		2025		2030	
	Henkilöä	%	Henkilöä	%	Henkilöä	%
0-14	1 576	28,8	1 621	28,0	1 644	27,0
15-64	3 102	56,6	3 265	56,5	3 434	56,5
65-	802	14,6	894	15,5	1 002	16,5
	5 480	100	5 780	100	6 080	100

Luoto tänään

Väestönrakenne luo elinvoimaa. Nuori väestö ja positiivinen väestönkehitys luo tulevaisuuden toivoa.

Kuntatalous on hyvä, veroprosentti on alhainen, työllisyysaste on korkea ja työttömyys alhainen.

Valtuutettumme ovat sitoutuneita ja johtamisrakenteemme on selkeä. Luodossa tapaat rohkeita, luovia ja edistyksellisiä asukkaita.

Saaristo, meri ja puhdas **luonto** ovat esteettömästi saavutettavissa lähellä.

Asumisympäristö on erinomainen. Rannanläheiset tontit yhdistettynä asumisen eri muotoihin luovat vaihtoehtoja kaikille. Luodossa voit asua omakotitalossa, rivitalossa, paritalossa tai kerrostalossa. Monipuolisemman keskustan kehittäminen koetaan myönteisenä.

Kunnan **sijainti on houkutteleva. Luotoon on helppo tulla.** Sekä juna- että lentoyhteydet löytyvät läheltä. Välimatkat kunnan sisällä ovat lyhyet. Työssäkäyntimatkat ovat lyhyet.

Luoto on turvallinen ja kaksikielinen yhteisö. Pienimuotoisuus edesauttaa luomaan sekä joustavan hallinnon että lähellä olevien palvelujen houkuttelevan yhdistelmän. **Yhteishenki** on hyvä ja kanssakäyminen aktiivista, myös eri ikäryhmien välillä.

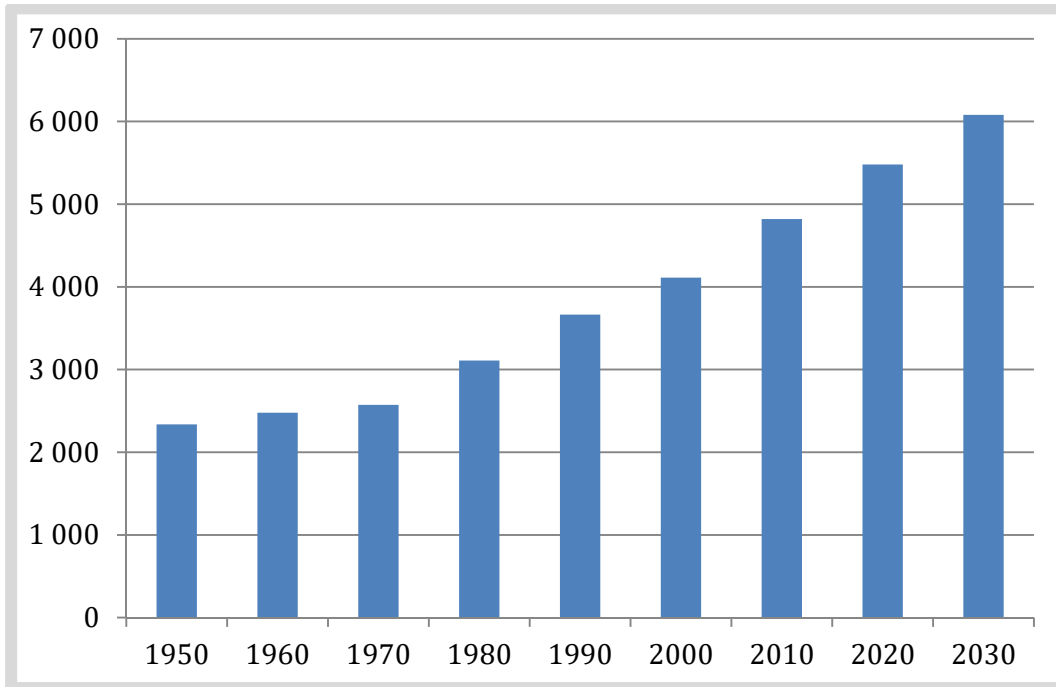
Kunta tarjoaa asukkaiden tarpeista lähtevää **hyvää palvelua** kaiken ikäisille. Koulut ja päiväkodit jakautuvat tasaisesti kunnan eri osiin. Erityisen arvostettuja ovat kirjastojen joustavat aukioloajat ja niiden keskeinen sijainti.

Tarjoilla on mahdollisuus ulkoiluun ja urheiluun kaikkina vuodenaikoina. Vaihtoehtoja on monia. Erityisen arvostettuja ovat urheilupuiston monipuoliseen tarjontaan kuuluvat vaellus- ja pyöräilyreitit, hiihtoladut, toimintapuisto, monitoimikenttä, ampumaahiihtorata ja jalkapallokentät. Uimaranta, vaellusreitti tai kuntorata/hiihtolatu löytyy jokaisesta kunnan osasta.

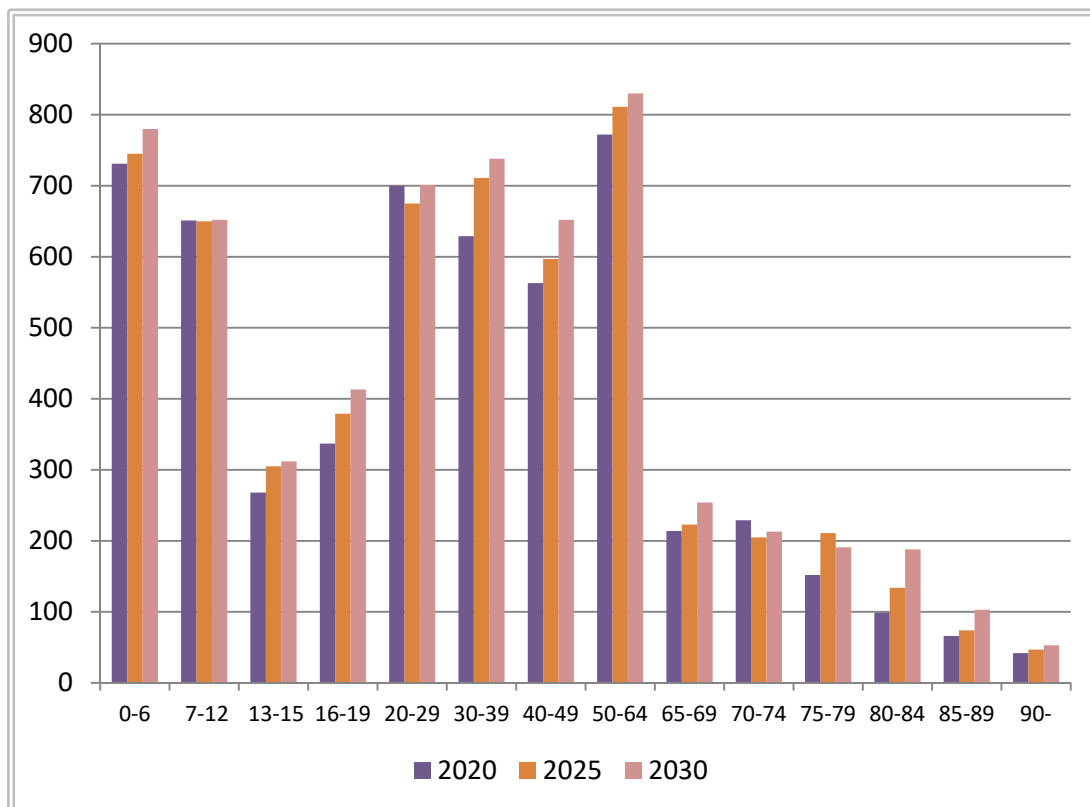
Monet tapahtumat herättävät suuren kiinnostuksen. Toimintaa järjestetään jokaiselle, sekä kesäisin että talvisin. Toritapahtumien live-esiintymisistä on tullut kunnan uusi kohtaamispaikka. Talvikarnevaalit ja Lucia valaisevat pimeämpää vuodenaikaa.

Väestönkehitys ja työpaikat

Väestönkehitys vuosina 1950-2030

Ennustettu väestönrakenne vuosille 2020-2030

Muuttuva toimintaympäristö

Kansallisen päätöksenteon epävarmuus vaikeuttaa myös kunnallista toimintaa. Valtionosuusuudistus, maksuton varhaiskasvatus, sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja teiden kunnossapitoon myönnettävät valtionavustukset ovat selkeitä esimerkkejä tästä. Myös muu lainsäädäntö voi luoda suuria kustannuspaineita tulevaisuuden kuntatalouteen.

Kasvava väestön asettaa meille korkeammat vaatimukset sille, että olemme tietoisia asukkaiden palvelutarpeista ja sille, että pystymme ne tyydyttämään. Lapsirikas kuntamme sekä ikääntyneiden määrän kasvu yhdistettynä lisääntyneeseen tulomuuttoon edellyttää koulujen, päiväkotien ja asuntojen lisärakentamista. Tämä lisää kunnan investointitarpeita ja kustannuspaineita.

Täystyöllisyyden vallitessa sekä kunnalla että yrityksillä on vaikeuksia palkata tarpeeksi työvoimaa. Tämä voi ajan mittaan olla uhkana yritystemme kilpailukyvyille. Työnhakijan valinnanvapaus lisää vaatimuksia houkuttelevista työpaikoista.

Kunnan menestyminen tulee aina perustumaan asukkaiden aloitteellisuuteen ja aktiivisuuteen.

Digitalisointi luo muutoksia työelämään. Robotisaatio ja tekoäly luovat uutta tiedontarvetta, mutta myös mahdollisuuksia palvelujemme kehittämiseksi. Kaikki tämä voi vaatia alanvaihtoa ja täydennyskoulutusta.

Ilmastonmuutos ja sääolosuhteiden voimakkaat vaihtelut ovat yhdyskuntasuunnittelun haasteena. Uudet kestävyysvaatimukset innostavat meitä uusiin ympäristöratkaisuihin energiatuotannossa. Maailmanlaajuiset pakolaisvirrat lisäävät myös pitkällä aikavälillä pakolaisten vastaanottamista Luodossa. Tältä osin puutteellista osaamista ja kapasiteettia on kehitettävä. Samalla maahanmuutto ja tulomuutto ovat tervetulleita mahdollisuuksia Luodolle, sekä sosiaalisesti että taloudellisesti.

Muutospaineet kohdataan Luoto 2019-2030 -strategian avulla.

SWOT ANALYYSI

Vahvuudet

Tontteja pysyvään asumiseen keskustassa ja vapaa-ajan asumiseen rannalla
Monipuoliset asumisvaihtoehdot
Hyvä väestörakenne (paljon lapsia ja nuoria)
Vahva syntyvyys ja myönteinen tulomuutto
Terveet ja aktiiviset asukkaat, jolla on yrittäjämäistä asennetta
Hyvät koulut ja hyvä koulutus
Hyvä maantieteellinen sijainti
Vahva talous
Hallittavissa oleva päätöksenteko

Mahdollisuudet

Luonto, saaristo, rannan läheistä asumista
Tulomuutto ja maahanmuutto
Matkailun kehittäminen
Työpaikkojen tarjonnan lisääminen kunnassa ja yrityksissä
Hyvä imago
Ulkoisen rahoituksen lisääntyminen
hyödyntäminen
Tiiviimpää yhteistyötä yhdistysten kanssa
Alueellinen yhteistyö

Heikkoudet

Talouden vahva riippuvuus valtionosuuksista
Puutteellinen kielitaito
Joukkoliikenne
Puutteellinen kulttuuritarjontaa ja vapaa-ajan toimintaa nuorille

Uhat

Ilmastonmuutos ja poikkeukselliset sääolosuhteet (esim. tulvat)
Pätevän työvoiman pula
Tilanpuute kouluissa ja päiväkodeissa
Taloudellinen tasapaino (tulot ja kulut, erityisesti kiinteistöt)
Tonttitarjonta pienempi kuin kysyntä
Liikenneyhteyksien puutteet (lennot, junat, linjat-autot)
Kuntaliitos ja mahdolliset kansalliset poliittiset päätökset (SOTE-uudistus ja valtionosuudet)
Liikenneyhteydet (teiden kunto)
Psyykinen pahoinvointi ja yksinäisyys

Strategiset painopistealueet

365 saarta elinvoimaa

- Hyvinvoiva
- Valmistautunut
- Vieraanvarainen

1. Hyvinvointia läpi elämän

Luodossa asukas on keskipisteessä. Osallistuminen ja vastuu ovat toimintamme ydin. Meille osallistuminen merkitsee, että luomme kuntalaisille mahdollisuudet elää hyvä elämä kaikissa elämänvaiheissa.

Varhaiskasvatusta ja peruskoulutusta on edelleen tarjoilla jokaisessa kunnan osassa. Toiminnasta vastaa osaava ja motivoitunut henkilöstö, joka omaksuu uudet pedagogiset opit ja soveltaa niitä käytännössä. Erityistarpeet on huomioitava paremmin esikoulussa. Korkeampaan koulutustasoon kannustaminen on meille tärkeää. Luomme monipuolisen asuntotarjonnan kaiken ikäisille.

Yhteenkuuluvuutta vahvistetaan lisäämällä kunnan ja yhdistysten välistä yhteistyötä. Kuntalaisten yhteiset kokoontumispaikat vahvistavat identiteettiä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Kaikille hyvä elämä

- Osallistaminen asukkaat keskiössä
- Sosiaalinen, fyysinen ja psyykinen hyvinvointi
- Syrjäytyneisyyden ja väärinkäytön riskit huomioiden
- Agenda 21:n mukainen kestävä kehitys (YK:n ympäristön ja kehityksen toimintaohjelma, ruotsiksi <http://www.hu2.se/hu2old/agenda21/>)

Koulutus

- Koulutukseen kannustaminen, "Tieto on cool"
- Osaava, sitoutunut henkilöstö
- Uusien pedagogisten menetelmien nopea käyttöönotto
- Oikeanlaista opetusta oikeassa paikassa (erityistarpeet huomioiden)

Varhaiskasvatus

- Innostavaa johtajuutta
- Järjestelmällinen jatkokoulutus ja rekrytointi
- Sijaispankin käyttöönotto

Hyvää asumista kaiken ikäisille

- Eri ikäryhmien tarpeet huomioidaan
- Monipuolinen, asianmukainen ja riittävä asuntotarjonta

Identiteetti ja yhteenkuuluvuus

- Viihtyisiä kohtaamis- ja kokoontumispaikkoja kaikissa kunnan osissa
- Luonto- ja kulttuurielämyksiä kaikille
- Huomioidaan monikielisyys

Lisääntyvä yhdistysten ja kolmannen sektorin välinen yhteistyö

- Järjestelmällinen yhteydenpito ja aito kumppanuus yhdistysten kanssa
- Sopimukseen perustuvat avustukset otetaan käyttöön

2. Valmistautuneina tulevaisuuteen

Valmistaudumme hyvin tuleviin muutoksiin. Kunnan jatkuvasti kasvava väestö edellyttää vastuullista johtajuutta ja viisaita päätöksiä. Haluamme parantaa kykyä ennakoida tulevaisuutta, huomioida riskit ja hyödyntää mahdollisuuksia. Innovatiiviset ratkaisut edellyttävät koko kunnalta luovaa ajattelua.

Kunnan talouden tulisi jatkuvasti oltava tasapainossa. Kansalliset poliittiset päätökset ovat vaikeasti ennakoitavissa. Talousarvion ylijäämistä rakennamme puskurin tuleville investointitarpeille. Palvelutuotannon taloudellinen tehokkuus tulisi aina olla parempi kuin kansallinen keskiarvo.

Yhdyskuntasuunnittelun tulisi perustua kokonaisvaltaiseen näkemykseen. Varhaiskasvatuksen lisääntynyt kysyntä vaatii uusia investointeja rakennuksiin ja henkilökunnan rekrytointia. Väestönkasvu vaatii aktiivista kaavoitusta, asuntotuotantoa ja infrastruktuurin kehittämistä.

Tulevaisuuden Luodossa asukkaat asettavat entistä korkeammat vaatimukset koskien elämänlaatua, virikkeellistä arkea ja kestävä ja joustavaa elämäntapaa. Luodolla on kaikki edellytykset vastata kyseiseen trendiin. Kokonaisvaltainen hyvinvointi perustuu virkistysmahdollisuuksien ja kulttuuritarjonnan jatkuvaan kehittämiseen. Kestävyys tuodaan esiin energia-, jätehuolto-, ja liikennetarjousien kautta. Digitalisointi kehittää kunnallista palvelutuotantoa ja tekee yksittäisen asukkaan elämästä sujuvampaa.

Muutokset ennakoiden

- Osallistava poliittinen johtajuus
- Vastuullinen johtajuus
- Henkilöstön sitoutuminen kaikilla tasoilla
- Alueellinen yhteistyö

Kokonaisnäkemukseen perustuva kestävä yhteiskuntasuunnittelu

- Kunnalla on kunnianhimoiset omaa toimintaa koskevat ympäristö- ja ilmastotavoitteet
- Ilmastoriskit huomioidaan kiinteistöjen ja infrastruktuurin kunnossapidossa ja rakentamisessa
- Uusiutuvia energialähteitä hyödynnetään paremmin
- Kaikkia kiinteistöjä hyödynnetään tehokkaammin
- Kestävää resurssien hyödyntämistä (indikaattorien mukaan)
- Olemassa olevien kylärakenteiden vahvistaminen

Kestäviä energia-, jäte-, ja liikenneratkaisuja

- Kaikki kunnan omistamat kiinteistöt lämmitetään uusiutuvalla energialla 2025
- Hajakuormituksen vähentäminen vesistöissä, asutokannan liittymisaste viemäriverkoston 85 %
- Joukkoliikenteen lisääntyvän hyödyntämisen mahdollistaminen
- Kunnan omistamat autot ilmastoviisaita 2025
- Latausasemia ja bioenergiälähteitä saatavilla kunnassa

Elämänlaatua ja hyvinvointia

- Ympäristöystävällisiin valintoihin ja kestävään elämäntapaan kannustaminen
- Panostaminen virkistymismahdollisuuksiin Luodon urheilupistossa ja kunnan eri osissa jatkuu
- Virkistymis- ja kulttuuritoimintojen kehittäminen ja näkyvyyden lisääminen
- Hyvintoimiva hoitotyö joka huomioi vanhusten ja liikuntarajoitteisten tarpeita ja omaa kykyä.
- Toimiva monialainen yhteistyö Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa oppilashuollossa ja kaiken ikäisten ennaltaehkäisevässä työssä.

Talous tasapainossa

- Toimintakustannukset asukasta kohden on alle maan keskiarvon
- Velkataakka asukasta kohden ei ylitä maan keskiarvoa
- Tuloveroaste tulisi alittaa maan keskiarvon
- Tulorahoitusta käytetään investointien rahoittamiseen
- Kriisikuntakriteerit eivät täyty

Väestönkasvu

- Kunta kasvaa vuosittain noin 60 henkilöllä
- Aktiivista kaavoitusta ja infrastruktuurin käyttöönottoa tonttitarjonnan turvaamiseksi kaikissa kunnan osissa
- Liikenneturvallisuus taataan panostamalla kevyen liikenteen väyliin

Tehokas palvelutuotanto

- Uusia digitaalisia palveluratkaisuja
- Optimaalinen palvelurakenne ja hyvin toimivat digitaaliset järjestelmät
- Innovatiiviset, luovat ratkaisut kaikilla sektoreilla

Elinkeinoelämä ja työllisyys

- Työllisyystaso on maan 10 parhaan joukossa
- Teollisuustonttien tarjonta turvataan
- Joustavien tilaratkaisujen tarjontaa
- Aktiivinen osallistuminen yritysten perustamiseen ja työvoimarekrytointiin liittyvään alueelliseen yhteistyöhön

Strategiset investoinnit

- Varhaiskasvatuksen uusi yksikkö
- Kevyen liikenteen väylät
- Panostus kiinteistöjen uusiutuviin energialähteisiin
- Kiinteistökohtaisten viemäriverkostojen laajentaminen ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi

3. Tervetuloa Luotoon

Luodon olisi entistä paremmin hyödynnettävä asukkaissa ja elinympärisössä myönteisiä assosiaatioita herättäviä vetovoimatekijöitä. Meidän tulisi panostaa enemmän markkinointiin ja viestintään. Siten kunnan alueellinen vetovoimaisuus vahvistuu ja tulomuutto Luotoon lisääntyy.

Tulomuutto vastaa lisääntyneeseen työvoiman tarpeeseen, mikä mahdollistaa taloudellisen kasvun ja vakauden jatkumisen.

Panostaessamme kasvavaan tulomuuttoon meidän tulisi samalla vahvistaa kotouttamisosaamistamme. Palvelutuotannon olisi paremmin huomioitava uudet monimuotoiset tarpeet.

Vetovoimatekijät

- Luonto ja saaristoympäristö
- Rannanläheinen asuminen
- Viihtyisät asuinympäristöt
- Hyvä palvelutarjonta lähietäisyydellä
- Palvelulupaus kuntalaisille

Markkinointi, viestintä

- Hyvän imagon ja myönteisten mielikuvien ylläpitäminen
- Myönteiset kertomukset jotka inspiroivat
- Helposti saataavaa tietoa kaikille

Tulomuutto

- Asuntojen ja tonttien tarjonta tasapainossa
- Työvoiman lisääntyvä maahanmuutto
- Hyvä kotouttaminen

Kehityksen mittaamisen indikaattorit

Konkreettisia mitattavissa olevia saavutettuja tavoitteita
Tehokkuusmittauksia, mitä palvelu maksaa muihin verrattuna

Indikaattori	Vuosi 2019	Vuosi 2030
Asukasluku		
Väestönrakenne		
Muuttoliikkeet vuosittain (tulo- ja lähtömuutto)		
Ulkomaalaisia asukkaita		
Asuntoja		
Koulutustaso		
Työttömiä, nuoria työttömiä, pitkäaikaistyöttömiä		
Työllisyysaste		
Huoltosuhte		
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu		
Tapahtumia		
Rikostilastot		
Liikenneonnettomuuksia		
Asiakastutkimukset ja palautemittaukset		
Kyselyitä subjektiivisista kokemuksista palveluista 2019,2024		
Äänestysaktiivisuus, äänestysprosentti		
Kansalaisaloitteita		
Yleisölle järjestettyjä tilaisuuksia		
Palvelutuotannon laatutarkastuksia		
Sähköisten palvelujen määrä		
Ympäristökuormitus, hiilijalanjälki		
Kunnalliseen viemäriin liittyneitä talouksia		
Kevyen liikenteen väyliä, km		
Velkaantumisasaste		
Soliditeetti		
Veronkanto verrattuna maan keskiarvoon		
Henkilöstökyselyjä		
Sairauspoissaolo		
Henkilöstön vaihtuvuus		